

Doe die deur dicht

Over het boek

Auteur en illustrator: Koen Van Biesen

Uitgeverij: De Eenhoorn

Jaar van uitgave: 2020

Over de maker

Koen Van Biesen (*1964) is auteur, illustrator, muzikant. Hij studeerde af in 1988 aan Sint-Lucas Antwerpen, richting Toegepaste Grafiek. Sinds 1993 doceert hij aan de Academie voor Beeldende Kunst in Morsel algemene beeldende vakken en specialisatie Toegepaste Grafiek. Daarnaast werkte hij tot 2000 (onder andere) als artistiek begeleider in een creatief dagcentrum, lesgever en freelance illustrator. Hij maakte ook covers en illustraties voor een 20-tal jeugdboeken. Tussen 2000 en 2006 speelde hij in een zelf opgericht muzikensemble 'Cabbagetown', waarvoor hij de muziek schreef en waarin hij piano speelde. Er volgen verschillende optredens in België en Nederland. In 2006 verscheen dan zijn eerste eigen boek, 'De Kapitein en ik' waarvoor hij het verhaal, de illustraties en de muziek maakte. Het boek werd genomineerd voor de KJV (nu De Leesjury). We kennen ook 'Mama Lucinda' en 'Buurman leest een boek' (genomineerd voor de Leesjury in 2013). In 2015 verscheen 'Buurman vangt een vis'. Op heden werkt en woont Koen Van Biesen in Antwerpen.

Bron: <https://www.koenvanbiesen.com/biografie/>

1. VOOR HET LEZEN

1.1 Luisterervaring

Dit boek is een luister-, lees- en kijkervaring. Kijk goed na of de beschikbare infrastructuur de bijgeleverde cd kan afspelen.

Bij dit boek past een muzikale introductie. Daardoor spreek je mogelijks andere vaardigheden of kinderen aan.

- Laat de kinderen verspreid in de ruimte zitten (of liggen). Dat kan op de grond of op kussentjes.
- Vraag de kinderen de ogen te sluiten en zich even helemaal te focussen op wat ze gaan horen.
- Laat de eerste 2 minuten horen van cd (of kies er een ander fragment uit). Op zich maakt het niet uit of er alleen tekst, muziek... te horen is.
- Na afloop vraag je de kinderen nog even te blijven zitten en na te denken over wat ze hebben gehoord.
- Afhankelijk van de opstelling, kan je vragen om te blijven zitten of in een kring te gaan zitten.
- Doe een klein kringgesprek:
 - Wat hebben de kinderen allemaal gehoord (beschrijvend)?
 - Waar deed het de kinderen aan denken /Wat roept het in hun op?
 - Hoe voelden ze zich tijdens het luisteren?
 - ...

1.2 De deur!

De deur (zoals die op de flap) speelt een centrale rol in het verhaal. Het is niet onbelangrijk dat de kinderen wéten dat we, door het openen van het boek, de deur ook open doen. Zet het boek met de kaft zichtbaar voor alle kinderen.

- Vraag hen wat ze zien? (Als de kinderen enkel de honden omschrijven, zoom dan even uit en wijs naar de brievenbus, naar het handvat, naar het groene kader...)
- Wat zou dat dan zijn? (een deur)

Nodig de kinderen eventueel uit om samen het boek (aan de deur) op te doen.

2. TIJDENS HET LEZEN

2.1 Tips tijdens het lezen

Combineer zeker met de geluidsopname. Volg goed mee. Want door de vele herhaling, worden de kinderen uitgenodigd om mee te zingen/zeggen (Bip Bip Bip, Waf, Waf Waf ...)

2.2 Elementen die extra aandacht verdienen

- Kaft: lees op de kaft de krantenkop in de krant. Heb je die gezien? Net als het 'mensen niet toegelaten' signaal die aan de venster hangt.
- Het woord op de deur (op de kaft) zegt 'trekken'. Je kan het boek zo leuk opentrekken! En dan kom je bij 'OPEN'.
- Hou de achterflap van de krant in de gaten. Die voorspelt altijd wat er gaat gebeuren, bijvoorbeeld:
 - Pagina 1: het weerbericht in de krant voorspelt veel wind (waarschuwing vanuit de krant voor wat er op de volgende pagina's zal gebeuren).
 - Op pagina 7 lezen we een ander weerbericht: nog meer hondenweer. En de hond (van de boekensteun) duikt recht in de waterbak!
 - De advertentie voor de bladblazer-hond
 - ...
- Zie je trouwens op pagina 2: het briefje aan de muur zegt 'Duik eens in een boek'. Zie je de duikbril die ernaast staat? De zwemmende hond die als boekensteun telt? Je kan doorheen het boek ook het verhaal van de zwemmende hond helemaal volgen. Zo zie je hem op pagina 6 helemaal wegduiken, om later te drijven in de drinkbak ...
- Ook ontmoeten we vanaf pagina 2 een cactus op de boekenplank. Hou de mimiek van de cactus doorheen het boek zeker in de gaten. Hij/zij verandert de hele tijd van plaats! En soms eens van emotie.
 - Vinden de kinderen de cactus telkens terug?
 - En zien ze (bijvoorbeeld op pagina 4) de emotie al veranderen in verwondering of verbazing?
 - Kunnen de kinderen de andere emoties ook herkennen?
- De clou van het verhaal verwacht wat omdenken van de kinderen. Zo wordt de lezer op pagina 29 de lezer aangesproken ('jij'). Dat zijn hier de kinderen dus. Dat zou wel eens niet voor alle kinderen duidelijk kunnen zijn. Help door visueel te ondersteunen met je vinger en hen vragend aan te wijzen. (Of naar jezelf te wijzen).
- Lees op pagina 31-32 ook zeker het laatste woord: doe die deur DICHT.
- Op de achterflap kom je trouwens te weten wat er op het schilderij staat dat iedereen zo mooi vindt!

Opmerking: het boek kan ook gelezen worden zonder de cd. Ga voor de Leesjury wel de volledige lees- en luisterervaring aanbieden. Er zijn lagen van het verhaal die niet duidelijk worden zonder de cd, en er zijn lagen van het verhaal die niet duidelijk worden als je de geschreven tekst niet leest.

3. NA HET LEZEN

3.1 Algemene indruk

In eerste instantie peilen we even naar de algemene indruk van de kinderen over het boek. Daaronder valt niet alleen vorm, verhaal maar ook geluid (op de cd). Om te vermijden dat de kinderen direct een algemeen oordeel formuleren, zoomen we hier even in op de verschillende onderdelen, verdiepen we in verschillende lagen.

Wat in het boek:

- vind je mooi, moeilijk, droef, spannend ...
- heeft jou doen lachen?
- zou je de hele tijd kunnen horen of zien?
- heb je twee keer moeten bekijken/beluisteren/herhalen ... ?
- ...

3.2 Richtvragen over het verhaal

- Vraag de kinderen om kort het verhaal opnieuw te vertellen. Waarover gaat het verhaal? Wat is er (allemaal) in gebeurd?
 - Tip: kopieer enkele prenten uit het boek. Vraag de kinderen om de prenten in volgorde te leggen en kort te vertellen wat er gebeurt.
- Waarom wil de grote hond eigenlijk dat de deur dicht blijft? (Het waait binnen, het regent binnen, iedereen komt zomaar binnen... dat vindt hij niet leuk.)
- Wie speelt allemaal mee in het verhaal? (Naast de grote en de kleine hond, is er de bladblazer, zijn er de dieren uit de dierentuin, zijn er de andere honden/dieren ... En jawel! Wij doen ook mee in het boek. Want wij hebben de deur open gelaten.)
- Wat doet de grote hond? (Hij leest de hele tijd in zijn krant, hij vraagt (roept) om de deur dicht te doen, heeft een bolhoed op ...)
- Wat doet de kleine hond allemaal? (Hij is de hele tijd bezig op zijn computer. Hij weet wie de deur heeft opengelaten. Hij blijft rustig. Hij doet een duikbril op wanneer het water binnenkomt.)
- Wat vonden ze van het einde? Vonden ze het leuk dat het boek eigenlijk een café is en ze aangesproken worden als lezer?

3.3 Richtvragen over de geluidsopname en de taal

Pols bij de kinderen wat de algemene indruk is van de geluiden, de taal en woorden.

- Wat is hen opgevallen? (Geen foute antwoorden)

Even inzoomen op de geluidsband. Weten de kinderen nog:

- Wat de laptop zegt? (Bip Bip Bip)
- Wat er in de krant staat? (Waf, waf Waf)
- Hoe de twee honden klonken? (De ene met een lage stem, de andere eerder met een hoge stem)
- Wat het bericht was, die de honden altijd gaven? Doe die deur daar dicht.
- ... (verzin gerust nog wat andere vragen)
- Wat het laatste was dat de honden tegen ons zegden als we de deur dicht deden? Dank u.

De tekst in het boek bevat ook rijm.

- Wat is dat, rijm? (Dat is wanneer de laatste klanken of delen van twee woorden hetzelfde zijn. Bijvoorbeeld. Dat is een noot, die is groot.)
- Welke rijmwoorden herinneren de kinderen zich nog? (Bericht – Dicht / Openliet – niet / Nat – zwembad / ...)
- Welke rijmwoorden kunnen de kinderen verzinnen die ook bij het verhaal passen, maar niet in het verhaal staan? Bv. Hond – blond / wat – nat ...

3.4 Richtvragen over de illustraties

Tip: Bekijk het boek, blader door het boek, bekijk de tekeningen ook zonder de cd. Nu de kinderen niet meer de geluidsprikkels hebben, vallen er misschien andere elementen in het boek op. Je kan het boek namelijk ook lezen met de tekst, zonder de cd en tegelijkertijd een volle ervaring hebben.

- Bekijk met de kinderen waar het verhaal zich afspeelt. Eens de deur open is gegaan, zitten we ... in Brasserie Bulldog (zie kaft). Laat hen (aan de hand van de eerste pagina's) de plaats omschrijven. Want de plaats zelf verandert niet. Maar natuurlijk (omdat de deur open blijft staan), ziet de brasserie er op het einde helemaal anders uit!
- Bestudeer zeker ook de elementen uit 'tijdens het lezen', als die nog niet aan bod zijn gekomen.

Koen Van Biesen schreef, illustreerde én verzorgde het boek van geluid. Nu zoomen we in op de illustraties en stijl.

- Welke kleuren zien de kinderen op de tekeningen? Groen, bruin, wit, geel, blauw ...
- Welke kleuren zien ze het meeste? Misschien is dat wit (de achtergrond), of de kleur van de honden ...
- De typografie verschilt ook per personage. Kunnen ze aanwijzen (als je iets voorleest) wat bij welk personage past?
 - De 'gewone' letters horen bij de grote hond.
 - De 'letters in zwarte lijnen' horen bij de kleine hond.
 - De blauwe tekstballonnen horen bij de 'bezoekers'.
 - De rode tekstballon hoort bij de grote hond.
- Bespreek de stijl van pagina 19-20. Op deze pagina (O! Dit brengt me zo uit mijn humeur.) combineert de illustrator veel verschillende stijlen en technieken. Welke verschillen zien de kinderen?
 - Soms zijn de benen gewoon getekend, zonder te zijn ingekleurd (zie helemaal rechts).
 - Soms een combinatie met echte foto's (zie de bladblazer helemaal links of de hond met de duikbril)
 - Soms met enkel streepjes (de hond die 'tadaa!' zegt)
 - Zag je dat de cactus altijd een foto was?
 - ...
- Wat vinden de kinderen van deze manier van illustreren? Wat vinden ze er leuk aan? Wat minder leuk? Past het bij dit verhaal? Wat zouden ze zelf doen?

3.5 Opdracht: collages en weerberichten maken

MATERIAAL

-
- Tijdschriften
-
- Kleurpotloden
-
- Papier
-
- Lijm
-
- Scharen
-

Opdracht 1:

We gaan net als Koen Van Biesen collages maken.

- STAP 1 Verspreid de tijdschriften in de ruimte. Geef de kinderen de opdracht om tussen de tijdschriften te lopen en er één te kiezen. Vraag hen om twee foto's kiezen (van mens, dier of misschien zelfs voorwerp) en die uit te scheuren (of knippen).
- STAP 2 Laat hen een nieuwe plek kiezen in de ruimte. (Je kan vooraf al papier rondleggen, evenveel als er kinderen zijn. Laat hen dan bij een papier zitten.)
- STAP 3 Deel lijm en kleuren uit. (Of laat hen zelf wat kleuren kiezen vanop een centrale tafel.)
- STAP 4 Laat de kinderen hun uitgescheurde stukjes foto op het blad kleven.
- STAP 5 Vraag hen nu om extra dingen bij die foto's te tekenen. Extra benen, een lijf, een extra gadget (zoals rugzak ...). Ze mogen helemaal kiezen.
- STAP 6 Laat hen dan zelf kiezen of ze dit willen inkleuren of niet.
- STAP 7 Hang de tekeningen op en maak er een tentoonstelling van. Laat de kinderen bij elkaar kijken.

Opdracht 2:

De krant en het weerbericht spelen een centrale rol in het verhaal. We gaan vanuit hetzelfde materiaal, dezelfde stijl en dezelfde opbouw als hierboven werken om geen personages maar weerberichten te maken met de kinderen.

- STAP 1 Verspreid de tijdschriften in de ruimte. Geef de kinderen de opdracht om tussen de tijdschriften te lopen en er 1 te kiezen. Vraag hen om twee foto's te kiezen dat met het weer te maken hebben;
- STAP 2 Laat hen een nieuwe plek kiezen in de ruimte. (Je kan vooraf al papier rondleggen, evenveel als er kinderen zijn. Laat hen dan bij een papier zitten.)
- STAP 3 Deel lijm en kleuren uit. (Of laat hen zelf wat kleuren kiezen vanop een centrale tafel.)
- STAP 4 Laat de kinderen hun uitgescheurde stukje foto op het blad kleven.
- STAP 5 Laat de kinderen extra zaken bijtekenen die bij hun stukje weer past. Vertel hen dat dit het nieuwe weerbericht wordt dat in de hondenkrant komt.
- STAP 6 Laat de kinderen (als ze allen klaar zijn) vertellen wat het nieuwe weerbericht van morgen zegt!

3.6 Geluidsband

- Net als in een andere inspiratiefiche, zou je ook bij dit boek een nieuwe geluidsband kunnen maken die bij het boek past.
- Je kan vanuit de geluidsband vertrekken (zonder het boek) en via dramaspel gaan werken om uit te beelden wat er op de cd te horen is. Dat kan je doen als grote groep (en gewoon plezier maken), ofwel individueel (maar dat is wat moeilijker en ga je zelf best demonstreren wat de mogelijkheden zijn).

4. ANDERE LEESTIPS

- Buurman leest een boek / Koen Van Biesen (De Eenhoorn, 2012)
 - Hallo Deur / Alastair Heim, Alisia Coburn (Gottmer, 2020)
 - Een Hondjesboek (vol tegenstellingen) / Caroline van Godtsenhoven (Oogappel, 2017)
 - Stoute hond! / Chris Haughton (Gottmer, 2012)
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.